

Abstrakt

Tato diplomová práce studuje využití powerpointových prezentací ve výuce zeměpisu, především z hlediska vlivu vizualizované látky na efektivitu výuky. Na teoretickou část navazuje dotazníkové šetření monitorující současný stav na českých školách. Šetření bylo provedeno na vzorku 62 učitelích a 283 studentech zeměpisu. Zjišťovala jsem, zda jsou uživatelé počítače, jejich subjektivní názory a zkušenosti s používáním powerpointových prezentací ve výuce, technické zázemí českých škol a zda je zde vůbec možné využívat audio-vizuální techniku ve výuce. Také jsem zkoumala, jaké metody výuky preferují studenti a zda jim vyhovuje výuka s powerpointovými prezentacemi. Bylo zjištěno, že učitelé i studenti jsou ve většině běžnými uživateli počítače. Powerpointové prezentace jsou ve výuce používány. Učiteli i studenty je používání powerpointových prezentací ve výuce hodnoceno spíše pozitivně. Nejoblíbenější metodou u studentů je výklad, což koresponduje s nejběžnějším využitím powerpointových prezentací ve výuce. Druhá část práce zahrnuje kvalitativní výzkum zaměřený na efektivitu používání powerpointových prezentací ve výuce zeměpisu. V paralelních třídách bylo vyloženo učivo, které bylo (nebo jeho část) v jedné třídě vizualizováno pomocí powerpointové prezentace, ve druhé analogovým způsobem (např. nakopírované obrázky). Testování učiva probíhalo ve třech fázích. V první fázi se testovala okamžitá paměť bezprostředně po probrání látky, ve druhé paměť dlouhodobá při neohlášeném testování po určité době a ve třetí byla testována dlouhodobá paměť při předem ohlášené písemné práci. Průzkum prokázal, že studenti, kteří viděli powerpointovou prezentaci, dosahují lepších výsledků ve vizualizovaném učivu, než studenti paralelní třídy. Výsledky šetření potvrdily některé z předpokladů, které vyplynuly ze studia literatury na toto téma. Bylo prokázáno, že existuje učivo, jehož vizualizací studenti lépe pochopí a zapamatují si jeho obsah. V některých případech studenti použili pro vyjádření svých odpovědí obrázky, které byly totožné s nákresy, kterými byla vizualizovaná probíraná látka. Pozornost studentů sledujících powerpointovou prezentaci byla vyšší, než u studentů sledujících výuku bez prezentace. S rostoucími fázemi výzkumu rostla úroveň výsledků studentů, nejlepších výsledků studenti dosahovali v poslední fázi výzkumu. Kvůli nastalým problémům nejsou výsledky průzkumu obecně aplikovatelné a daný problém vyžaduje další zkoumání.

Klíčová slova: Výuka zeměpisu, powerpointová prezentace, počítače ve výuce, vizualizace, vizuální gramotnost, učení z obrazového materiálu, formy a metody výuky.